

زینت عارفان

سیری در سلوک عرفانی زینب کبری علیها السلام

تألیف

محمد جواد رودگر

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۴

سرشناسه: رودگر کوهر، محمدجواد، ۱۳۴۲-
عنوان و نام پدیدآور: زینت عارفان: سیری در سلوک عرفانی زینب کبری (ع) / تألیف محمدجواد
رودگر.

مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۳۰ ص.

شابک: 978-964-00-1758-6

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۳-۱۱۴؛ همچنین به‌صورت زیرنویس.

یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: سیری در سلوک عرفانی زینب کبری (ع).

موضوع: زینب (ع) بنت علی (ع)؛ تقی، ع-۲۶۲- -- سرگذشتنامه.

موضوع: عرفان.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ر ۹۹ ز ۵۲/۲/۲ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۹۷۴

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۵۵۷۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰-۱۷۵۸-۶

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران: خیابان جمهوری اسلامی، میدان استقلال، صندوق پستی: ۱۱۳۶۵۴۱۹۱

زینت عارفان: سیری در سلوک عرفانی زینب کبری (ع)

© حق چاپ: ۱۳۹۴، مؤسسه انتشارات امیرکبیر www.amirkabir.net

نوبت چاپ: اول

مؤلف: محمدجواد رودگر

طراح جلد: محمدرضا نبوی

حروف متن: میترا ۱۴

چاپ و صحافی: اسپیک، تلفن: ۸۸۸۴۳۷۶۵-۶

شمارگان: ۵۰۰

بها: ۶۰۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است. هر گونه نسخه‌برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری،
اقتباس کلی و جزئی (به‌جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستندنویسی،
و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

۷	 مقدمه
۱۱	 درآمد: ضرورت زینب‌شناسی
۱۵	 (۱) زن و عرفان
۱۸	 (۲) زینب و عرفان
۲۱	 فصل اول: زینب از تولد و تربیت تا ازدواج
۲۱	 زینب در لغت
۲۲	 القاب زینب علیها السلام
۲۴	 رؤیایی تاویل‌پذیر
۲۶	 آخرین دیدار
۲۷	 ازدواج زینب علیها السلام
۲۹	 فصل دوم: همراهی و همراهی با حسین علیه السلام
۲۹	 زینب عصر عاشورا
۳۱	 طلب عرفان زینبی
۳۲	 ما و زینب
۳۹	 فصل سوم: شخصیت‌شناسی زینب علیها السلام
۳۹	 شخصیت علمی
۴۳	 شخصیت معنوی
۴۶	 شخصیت سیاسی
۴۸	 دفاع از حق

۵۱	فصل چهارم: ویژگی‌های عرفان زینب علیها السلام
۵۳	عرفان توحیدی
۵۶	عرفان ولایی
۶۱	عرفان عبودی
۶۴	عرفان شریعت‌گرا
۶۵	عرفان درون‌گرا و برون‌گرا
۶۶	عرفان اعتدالی
۶۷	عرفان اجتماعی
۶۹	عرفان بهاسی
۷۰	عرفان زندگی
۷۲	عرفان جهادی - حماسی
۸۳	فصل پنجم: مقامات عرفانی حضرت زینب علیها السلام
۸۳	مقام ولایت
۸۷	تعظیم معنادار امام
۸۷	توحید در محبت
۸۹	شهود شنیداری زینب
۹۲	زینب و هفت شهر عشق
۹۹	مقام صبر و تسلیم
۱۰۳	فصل ششم: عرفان در کلام و کردار زینب
۱۰۳	بیش عرفانی
۱۰۴	گرایش عرفانی
۱۰۶	کنش عرفانی
۱۰۹	نتیجه‌گیری
۱۱۳	منابع
۱۱۵	نمایه

مقدمه

زینب راز نهفته حرای محمد ﷺ، غدیر علی ﷺ و کربلای حسین ﷺ است و همانند فاطمه زهرا ﷺ غم عشق به محمد ﷺ، علی و حسین ﷺ را بر دوش می کشد تا معارف برآمده از بعثت، عدالت متجلی در امامت و پیام جاودانه شهادت را یاسداری کند. و... زینب مظهر دین و دینداری و مصداق درک و درد دینی است، او بصیرت دینی را با محبت دینی در آمیخت و با مصباح هدایت و سفینه نجات اهل معنا را بالا برده و اهل ولاء را در پرتو ایمان و عمل صالح تصحید داد تا صیروت و سلوک به سوی خدا را به نمایش بگذارد.

زینب درد دارد، درد حسین در دل، درد پنهان فاطمه در سینه، درد علی بر دوش، درد امام حسن مجتبی که همه وجودش را گداخت بر جان، لذا بر آن است که دردهایش را در کربلا بر ملا سازد و رازهایش در شام و مدینه را آشکار نماید و غریب فاطمی، صلاهی علوی و بانگ حسینی سر دهد تا پیام خون پاک معصوم را به گوش جهانیان برساند.

زینب تجسم ارزش های توحیدی - ولایی، عقلانی - عرفانی است. زینب بود که آموزه ایمان و هجرت، جهاد و شهادت، سلوک و سیاست را در عمل تفسیر کرد تا عارفان در تبیین عناصر یاد شده ایمان و هجرت عاشورایی،

جهاد و شهادت عاشورایی و سلوک و سیاست عاشورایی را در متن زندگی عرفانی و عرفان زندگی سازشان به تفسیر و تحلیل نشینند تا چیزی از عرفان صائب و صادق کم یا گم نشود.

زینب در سفر و حضر، در قیام و قعود، و در قنوت و سجودش با چشم حسین به ملکوت می‌نگریست و با دل و دیده حسین جبروت می‌دید.

زینب خلیفه الله و عصمة الله است، او از اولیاء خدا و واسطه فیض الهی برای اهل معنا و اصحاب سیر و سلوک است که هر عالم ربانی‌ای سر سفره او نشسته و همگان محتاج عنایت زینبی‌اند. فقیه در فقه، حکیم در حکمت، متکلم در کلام، محدث در حدیث، مفسر در تفسیر قرآن، ادیب در ادبیات، عارف در عرفان، سالک در سلوک، سیاست‌مدار در سیاست، و... همه و همه بر خوان گسترده زینب نشسته‌اند و شاگرد این بانوی صاحب علم لدنی‌اند.

زینب در همه مقامات سلوکی، عقل و شرع را مقدمه شهود نمود تا لحظه‌ای سالک از شریعت عدول نکند و بهانه‌ای برای ترک شریعت پیش نیاید و بنام عرفان عقل را مهجور و معزول نمایند که زینب با علم و عمل سلوکی‌اش سلوک کاذب جهله صوفیان و عرفان کاذب جاهلیت مدرن را به بوته نقد کشید.

زینب با مرگ مظلومانه و در حقیقت شهادت غریبانه تجلی اعظم یعنی پیامبر اکرم ﷺ، با آتش کینه سرمستان باده قدرت که موجب سوختن درب خانه فاطمه علیها السلام شده، با ضربت شمشیر آلوده به سم مهلکی که بر فرق امیرالمؤمنین علی علیهما السلام فرود آمد و استوانه هدایت و عدالت را به شهادت رساند، و با جگر سوخته و گداخته امام حسن مجتبی علیهما السلام آن تنهاترین سردار جبهه نبوت و امامت مقدمات سلوک سرخی را تحمل کرد که تا از منزل محمود محمد ﷺ به مقام فاطریت فاطمه علیها السلام و مرتبت اعلای علی علیهما السلام و جایگاه احسن حسن مجتبی علیهما السلام و به مقام منیع و

منزلت رفیع و مرصداً حسنی و حسنی حسین علیه السلام برسد و حسین با سر و بی‌سر را در کربلا و سپس از کربلا تا شام تجربه نماید، تا در مسیر راه نیز با حسین عزیزش گفتگو کند و با این پنج منزل و مقام به منزل ششم شام که بسیار سخت و دشوارتر از کربلاست برسد و آن‌گاه منزل هفتم را در مدینه پس از بازگشت از شام به کربلا و آن‌گاه مدینه درک و دریافت نماید و به موت اکبر رسیده و شهد شهود تام و شراب طهور شهود کامل را نوش کند و پس از تقریباً دو سال از واقعه تفدیده طف و حادثه کمرشکن کرب و بلاء بار دیگر در شام به ملکوت اعلیٰ بشتابد و به جنت لقاء بار یابد و در ضیافت محمد و فاطمه، علی و حسن و جشن دیدارش با عشق خود یعنی حسین شرکت نماید.

آری گو اینکه با زینب عرفان عاشقانه و سلوک عاقلانه و شهود شریعت‌مدارانه متولد شد و هندسه معرفتی - محبتی و معنویتی‌اش همه مشتاقان کوی حق سبحانه را به یزم دیدار دلبر و دلداری و شیبستان شهود یار فراخواند. پس راه چنان رویم که رهروانی چون حسین و زینب رفتند و اینک اسوه سلوکی و الگوی کمال امکانی گشتند.

زینب سلطان عشق و وفاست، زینب مادر معرفت و ارزش‌هاست، زینب هزینه کمال انسان در گهواره طبیعت است، زینب در طول چند دهه تمرین عشق کرد تا عشق را در کربلا به نظاره نشیند و خورشید عشق صادق را در معرض انظار و مشهد شاهدان نهد... زینب با حجابش حجاب درید و نوای «مارایت الا جمیلا» سر داد.

راستی زینب کیست؟ آیا تبلور فاطمه زهرا، تجلی علی مرتضیٰ، حسن مجتبیٰ و حسین سیدالشهداء است؟ زینب کیست؟ آیا نمونه یک زن مسلمان و زن نمونه اسلام، بانوی بزرگ جهاد و هجرت تا مرز شهادت است. آیا او رسالت حسینی بر دوش دارد؟ زینب کیست؟ آیا تبلور عرفان

عاشقانه و عشق عارفانه یا سلوک صائب و شهود صادقی است که به امامت و هدایت حسین علیه السلام تحقق یافت؟

آری زینب رسالت حرا تا غدیر، غدیر تا کربلا، کربلا تا ظهور خاتم اوصیا را بر دوش خود دارد. او بعثت عاشورا را چون خدیجه علیها السلام حمایت کرد و همراه حسین بود و همراهی اش کرد تا بعثت کربلایی چون بعثت حرایی با امامت غدیری و ولایت انسان کامل معصوم تجلی یابد.

نوشتاری که محضر انور عزیزان قرار گرفت محصول خاصه خام این کمترین در شب های یازدهم تا پانزدهم محرم الحرام سال قبل و امسال می باشد که با حالات چنین شب هایی قرین و عجین شده است؛ بنابر این حال و بال، قال و قلم و نوشدار و نوشتار حاضر با فراز و فرود، اوج و موج و قبض و بسط هایی مواجه است که کاستی ها و ضعف هایی را در بردارد و شما فرهیختگان و فرزندان نیز حقیر را با کرامت نفس، بزرگی و بزرگواری خود مورد عفو و بخشش قرار دهید.

در فرجام مقدمه بر خود فرض می دانم تا از حسن نظر، بذل عنایت و کمال مساعدت و معاضدت برادر اندیشور و محقق عرصه احادیث و روایات اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام یعنی جناب آقای برارش مدیر مکرم مؤسسه انتشارات امیرکبیر کمال امتنان و تشکر را داشته باشم.

امیدوارم این وجیزه که مرهون تحقیقی در زندگی، سیره و حیات طیبه عقیله بنی هاشم حضرت زینب کبری علیها السلام از سر سوز و گذار آمیخته با مهر و محبت به آن بانوی بی بدیل کربلاست مورد عنایتش قرار گرفته و موجب شفاعتش واقع شود. یا زینب.

والحمد لله رب العالمین

محمدجواد رودگر

۹۳/۱۰/۲۱